

JDEME SPRÁVNÝM SMĚREM? NEVÍME. ALE VRACET SE NEBUDEME.

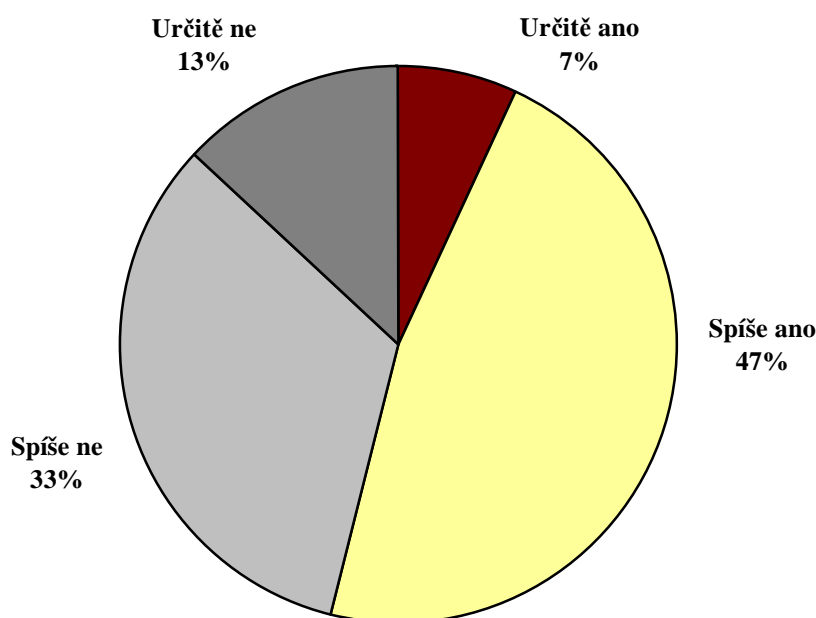
Už zhruba deset let nemají naši občané jasno o tom, zda se česká společnost vyvíjí správným směrem. V současnosti jsme mírně „nahore“ – více než polovina lidí (54 %) říká, že správným směrem jdeme, a také ve výhledu do příštího roku se posílily pocity naděje a ubylo obav.

V jednom se ale většina lidí shoduje. Vracet se před rok 1989 nechceme. Podle 56 % lidí je současný režim lepší než předlistopadový, opačný názor má jen 23 % občanů.

Citované výsledky pocházejí z výzkumu STEM provedeného na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let, který se uskutečnil ve dnech 1. – 8. června 2007. Respondenti byli vybíráni metodou kvótního výběru. Na otázky odpovídal soubor 1213 respondentů.

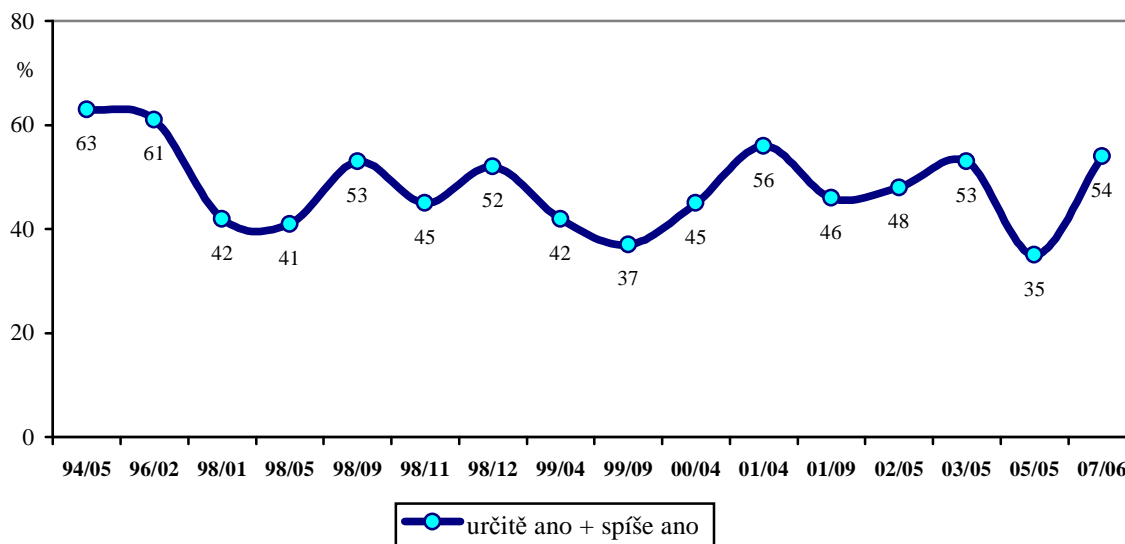
Otázku „Myslíte si, že se naše společnost vyvíjí správným směrem?“ pokládá STEM občanům po celou dobu existence samostatného českého státu. Dlouhodobá řada výsledků ukazuje, že od roku 1997, kdy se v České republice uzavřelo období vnímané jako vcelku nekomplikované a pozitivní, se střídají lepší a horší časy, ale společnost je v podstatě stále rozdělena na dvě srovnatelně velké skupiny.

"Myslíte si, že se naše společnost vyvíjí správným směrem?"

Pramen: STEM, Trendy 6/2007, 1213 respondentů

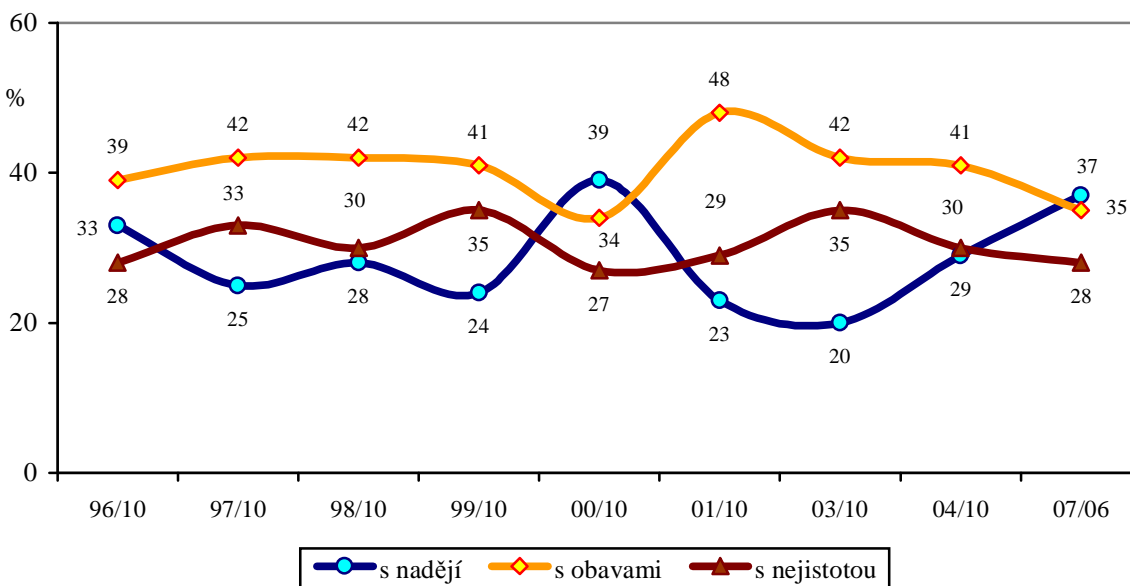
"Myslíte si, že se naše společnost vyvíjí správným směrem?"

Pramen: STEM, Trendy 1994-2007

A jaký je výhled do budoucna? V populaci jako celku se poprvé od roku 2000 v datech STEM vyrovnal podíl lidí, kteří se do příštích 12 měsíců dívají s nadějemi, s podílem těch, kteří si příští rok spojují hlavně s obavami. Pro skoro třicet procent lidí je nejtýpичtějším pocitem pro následujících 12 měsíců nejistota, což je úroveň v podstatě stabilní ve všech průzkumech od roku 1996.

"Řekněte mi, prosím, s jakými pocity očekáváte následujících 12 měsíců?"

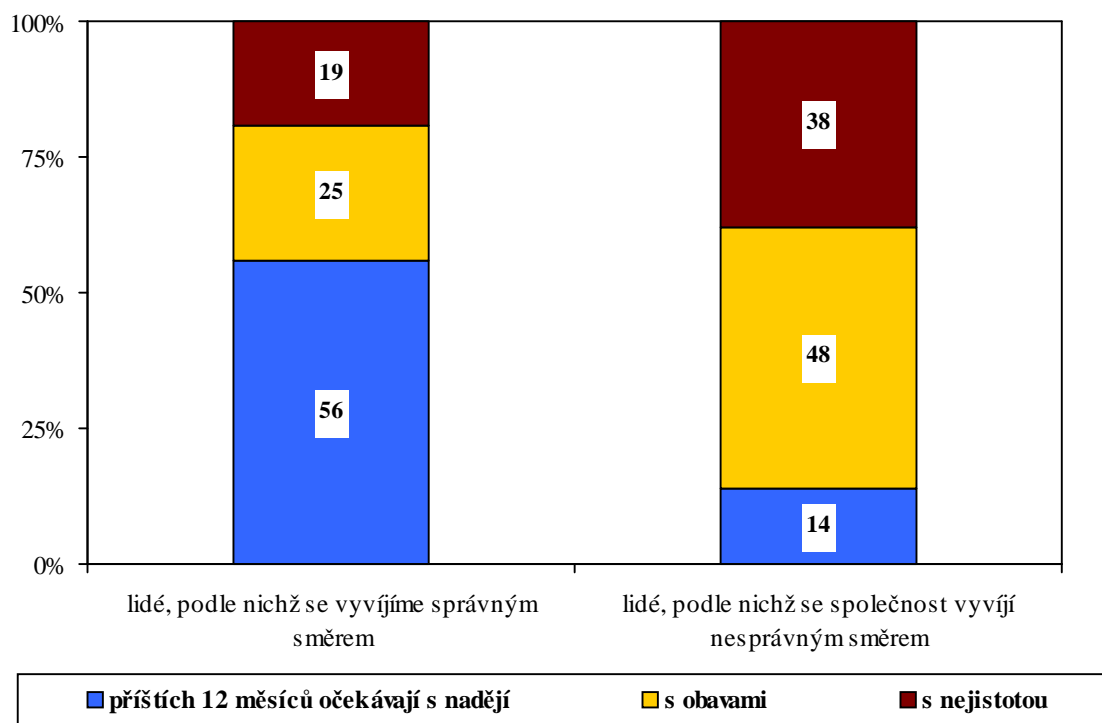

Pramen: STEM, Trendy 1996-2007

Zastánci názoru, že se naše společnost vyvíjí správným směrem, jsou především mladí lidé, osoby s vyšším vzděláním a stoupenci pravicových stran. Ale ani mnozí z těchto lidí nejsou bez pochybností o budoucím vývoji. Jak ukazuje další graf, s nadějami očekává příští rok jen o něco málo víc než polovina (56 %) lidí, kteří hodnotí směr vývoje naší společnosti jako správný. Skoro pětina z lidí, podle nichž se vyvíjí naše společnost správným směrem, má však do budoucího roku pocit nejistoty a plná čtvrtina (25 %) dokonce obavy.

Naopak ve skupině lidí, kteří směr vývoje naší společnosti neshledávají správným, je sice skoro u poloviny (48 %) provázen další vývoj v příštím roce obavami, ale 14 % očekává příští rok s nadějí.

"Řekněte mi, prosím, s jakými pocity očekáváte následujících 12 měsíců?" (podle názoru na vývoj společnosti)

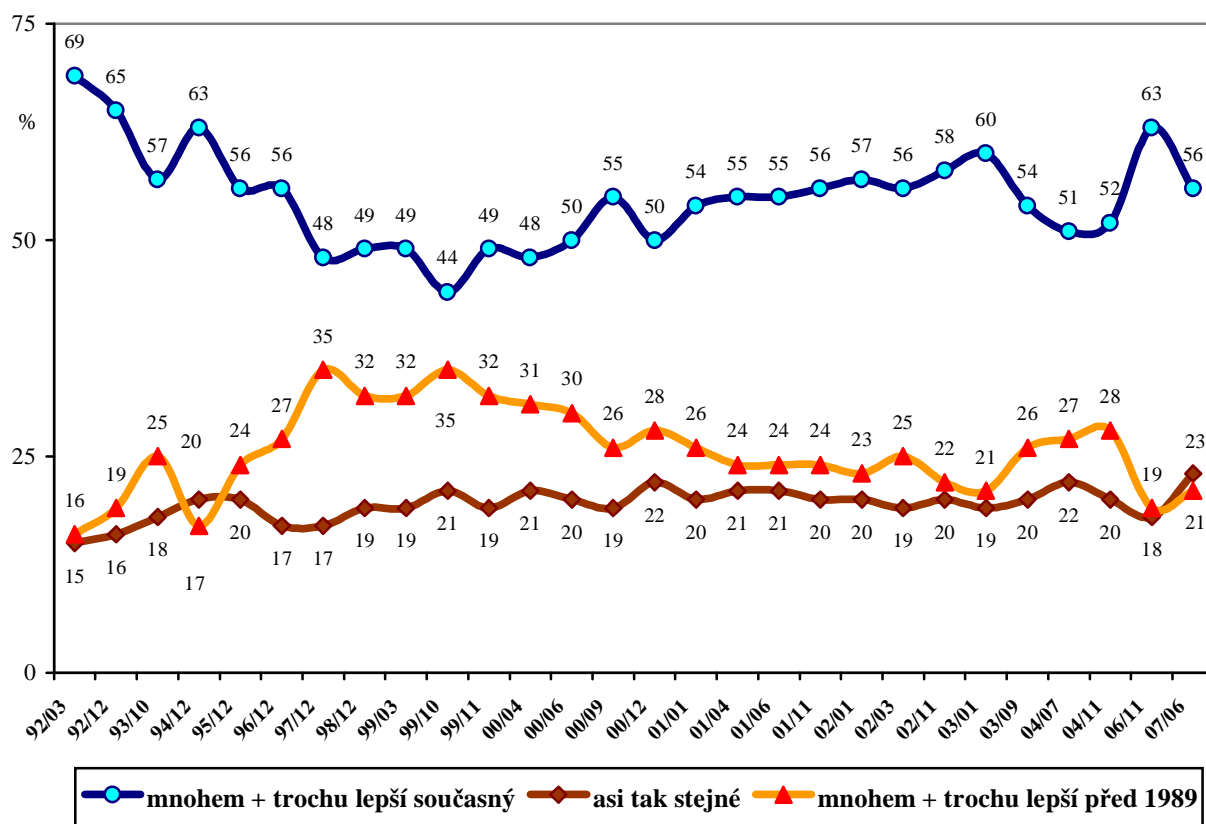

Pramen: STEM, Trendy 6/2007, 1213 respondentů starších 18 let

Jestliže obě otázky zkombinujeme, je v populaci nyní 30 % optimistů, podle nichž se vyvíjíme správným směrem a zároveň očekávají příštích 12 měsíců s nadějí, a naopak 22 % skeptiků, podle nichž je vývoj naší společnosti nesprávný a příštích 12 měsíců sledují s obavami.

Poměrně stabilní je v posledních letech také další ukazatel spokojenosti s vývojem – porovnání současného a předlistopadového režimu.

"Když vezmete všechno dohromady a srovnáte minulý a současný režim, řekl(a) byste, že současný režim je lepší, stejný, nebo horší než ten předcházející, tj. před listopadem 1989?"

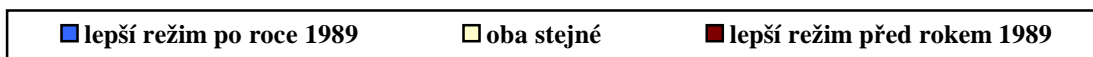
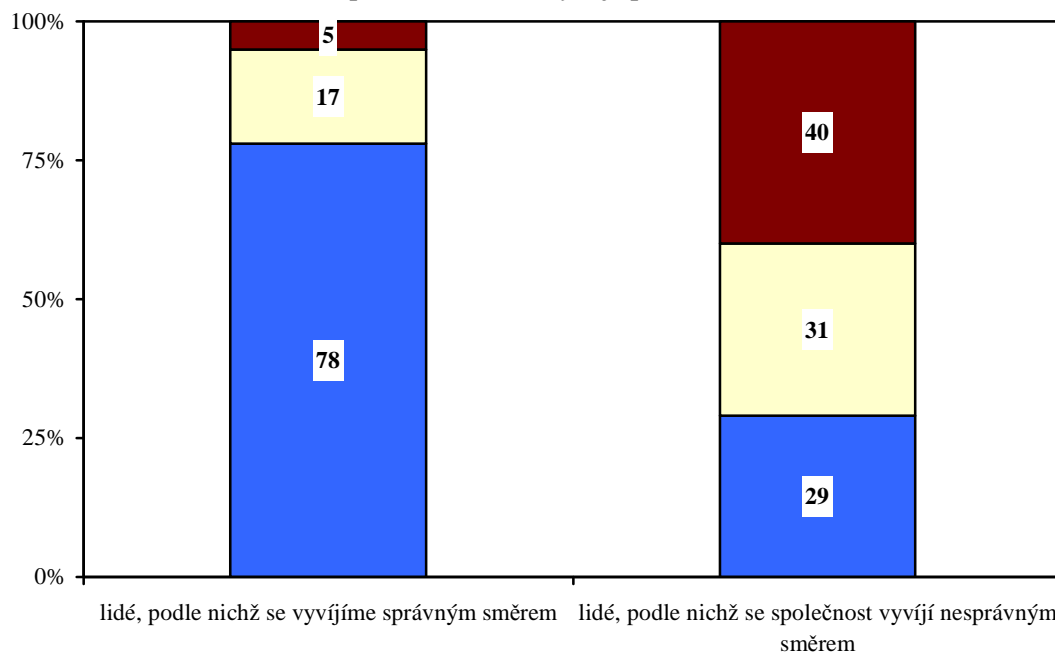

Pramen: STEM, 1992-2007

Názory na současný a předlistopadový vývoj jsou mnohem pevněji než očekávání příštích 12 měsíců spjaty s názorem na směřování české společnosti.

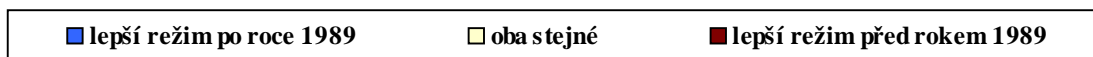
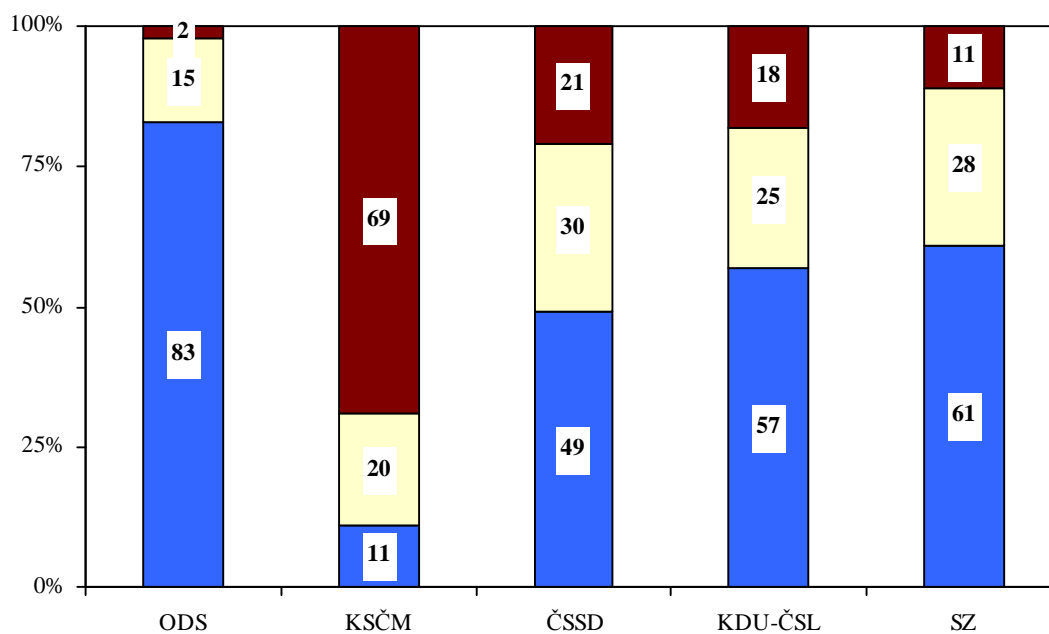
Je to také otázka, která mimořádně štěpí stoupence stran – na jedné straně jsou obhájci minulého režimu – většina (skoro 70 %) příznivců KSČM, na druhé sympatizanti demokratických stran, i když v případě ČSSD není vztah k minulému režimu tak jednoznačný. Ze stoupenců druhé nejsilnější parlamentní strany jen zhruba polovina (49 %) hodnotí současný režim jako lepší než předlistopadový, pětina (21 %) má názor opačný a pro ostatní (30 %) jsou oba režimy stejné.

Porovnání současného a předlistopadového režimu
(podle názoru na vývoj společnosti)

Pramen: STEM, Trendy 6/2007, 1213 respondentů starších 18 let

Porovnání současného a předlist. režimu stoupenci stran

Pramen: STEM, Trendy 6/2007, 1213 respondentů starších 18 let